

1. XPath

1.1 Introducción

Na actividade que nos ocupa aprenderanse os seguintes conceptos e manexo de destrezas:

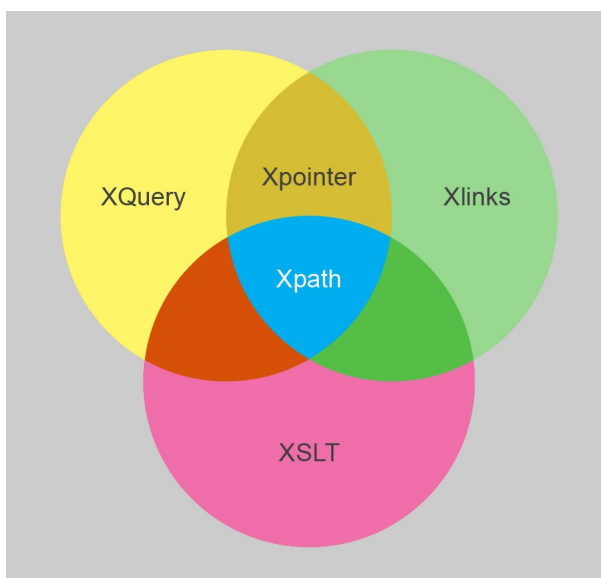
- Linguaxes para o procesamento de documentos XML.
- Estrutura en árbore dun documento XML. O modelo DOM XML.
- Sintaxe das expresións XPath. Rutas e pasos de localización.
- Operadores e funcións da linguaxe XPath.
- Creación de expresións con XPath.

1.2 Actividade

Linguaxes para o procesamento de documentos XML

Nas actividades anteriores traballamos con documentos XML, e vimos a súa sintaxe para poder crear documentos ben formados. Tamén estudamos dúas linguaxes (*DTDs* e *XML Schemas*) que nos permiten definir gramáticas específicas que podemos empregar para validar o contido dos documentos XML.

Ao redor da linguaxe XML definíronse un conxunto de tecnoloxías que se empregan para procesar e obter información dos documentos XML. Algunhas destas tecnoloxías son:

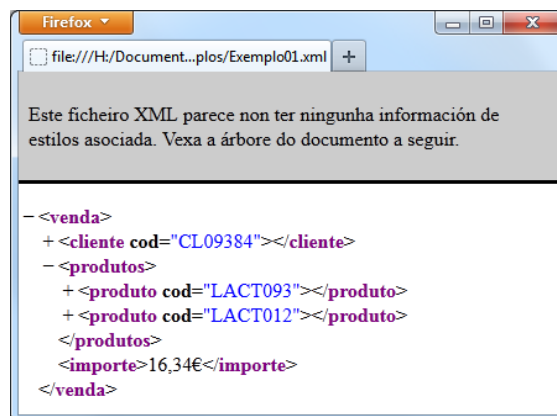

- *XPath*. É unha linguaxe que permite extraer información dun documento XML.
- *XLink*. É unha linguaxe para a creación de hipervínculos nun documento XML.

- *XPointer*. É unha linguaxe que permite que os hipervínculos enlacen con partes específicas dun documento XML.
- *XQuery*. É unha linguaxe que permite realizar consultas a documentos XML, do mesmo xeito que SQL o fai coas bases de datos relacionais.
- *XSLT*. É unha linguaxe que permite transformar documentos XML, obtendo novos documentos XML con diferente estrutura ou documentos noutros formatos.

Procesamento dun documento XML: estrutura en árbore

Moitas aplicacións integran un *parser* XML. Un *parser* é un programa capaz de procesar un documento XML, e xeralmente o resultado obtido é a representación deste documento en forma de árbore. Por exemplo, os navegadores web integran un *parser* XML, e amosan a árbore obtida como resultado do procesamento:

O modelo máis empregado para almacenar e procesar as árbores XML é o DOM (*Document Object Model*, Modelo de Obxectos do Documento). O DOM é un estándar do W3C (*World Wide Web Consortium*) que tamén se emprega no procesamento dos documentos HTML que se empregan nas páxinas web. O estándar do DOM divídese en tres partes:

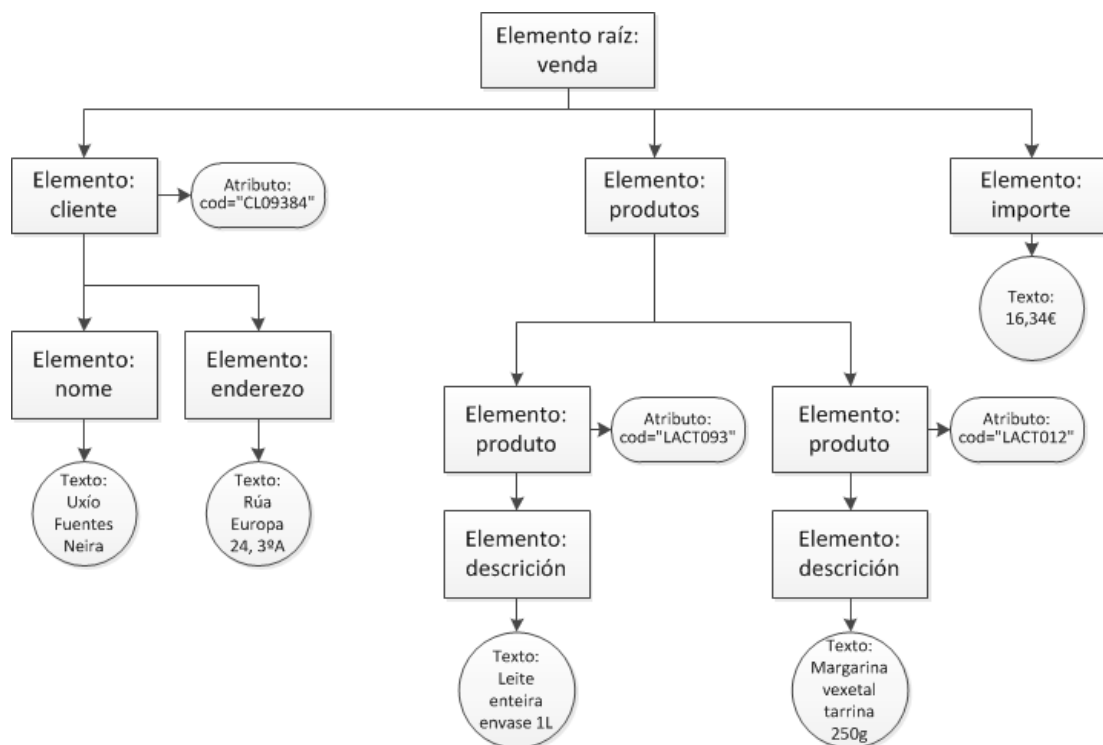
- DOM base. É un modelo estándar para calquera documento estruturado.
- DOM HTML. É o modelo específico para documentos HTML.
- DOM XML. É o modelo específico para documentos XML.

Por exemplo, o seguinte documento XML:

```
<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>
<venda>
  <cliente cod="CL09384">
    <nome>Uxío Fuentes Neira</nome>
    <endereço>Rúa Europa 24, 3ºA</endereço>
  </cliente>
  <produtos>
    <produto cod="LACT093">
      <descrición>Leite enteira envase 1L</descrición>
    </produto>
    <produto cod="LACT012">
      <descrición>Margarina vexetal tarrina 250g</descrición>
    </produto>
  </produtos>
```

```
<importe>16,34€</importe>
</venda>
```

Preséntase do seguinte xeito empregando o modelo DOM XML:

Nunha árbore DOM XML, o documento XML represéntase empregando nodos. Tódolos compoñentes dun documento XML son nodos. Para crear a árbore debe terse en conta a orde na que aparecen os elementos dentro do documento XML; por exemplo, o produto de código "LACT093" é anterior ao de código "LACT012". Non é relevante a orde dos atributos dentro dun elemento.

O estándar DOM XML define tamén unha interface de programación orientada a obxectos, cos obxectos correspondentes aos distintos nodos dun documento XML, e as propiedades e os métodos para acceder a eles (obter o seu contido, modificalos, eliminalos ou engadir novos nodos).

Existe outro modelo que tamén se emprega con documentos XML: o XDM (*XQuery and XPath Data Model*, Modelo de Datos de XPath e XQuery). XDM emprégase en XQuery e nas versións 2.0 e 3.0 de XPath e XSLT, e baséase nos mesmos principios que DOM.

Tipos de nodos no modelo DOM XML

No modelo DOM XML, unha árbore correspondente a un documento XML está composta por nodos. Estes nodos poden ser de distintos tipos. Os principais son:

- **Nodo *Document*** (Documento). Representa ao documento XML enteiro. Ten un único fillo de tipo elemento (o nodo raíz).
- **Nodo *Element*** (Elemento). Representa un elemento dun documento XML. Poden ter identificadores únicos (pódese especificar no documento de validación) para acceder a eles de xeito directo.

- Nodo *Attr* (Atributo). Representa un atributo dun elemento. Aínda que se lles denomina nodos, na estrutura de árbore considérase aos atributos como unha información engadida aos nodos "Elemento" e non como fillos deles.
- Nodo *Text* (Texto). Representa ao texto dun elemento. Contén todos os caracteres que non están dentro dalgunha etiqueta.

Tamén existen outros tipos de nodos, como:

- Nodo *Comment* (Comentario).
- Nodo *CDATASection* (Sección CData).
- Nodo *ProcessingInstruction* (Instrución de Procesamento).
- Nodo *Entity* (Entidade).

As relacións entre os nodos dunha árbore DOM XML son as seguintes:

- Soamente existe un *nodo raíz*, de tipo "Elemento".
- Un nodo "Elemento" pode ter ou non *nodos fillos*. Un nodo "Elemento" sen fillos é un *nodo folia*. Os nodos dos outros tipos nunca teñen fillos.
- Tódolos nodos a excepción do raíz teñen un e soamente un *nodo pai*. Tampouco teñen pai os nodos de tipo "Atributo", que como xa dixemos cólganse na árbore do nodo "Elemento" que os contén, pero non se consideran fillos deste.
- Chámanse *nodos irmáns* a aqueles nodos "Elemento" que teñen o mesmo pai.

A interface de programación DOM XML

Como xa dixemos, DOM XML define tamén unha interface de programación para manexar os nodos da árbore correspondente a un documento XML. Esta interface de programación inclúe propiedades como:

- *nodeName*, para obter o nome dun nodo.
- *parentNode*, para obter o pai dun nodo.
- *attributes*, para obter os atributos dun nodo.

E tamén métodos como:

- *getElementsByTagName(nome)*, obtén os elementos cunha etiqueta determinada.
- *hasAttributes()*, indica se un elemento ten ou non atributos.
- *removeChild(nodo)*, elimina a un fillo dado dun nodo.

Así por exemplo, se quixéramos eliminar do documento anterior o nodo correspondente ao enderezo do cliente poderíamos facer:

```
// supoñemos o documento XML cargado en docXML
endereço=docXML.getElementsByTagName("endereço")[0];
cliente=endereço.parentNode;
cliente.removeChild(endereço);
```

As expresións que empregan DOM para percorrer e localizar nodos nunha árbore XML son en moitos casos complexas e moi largas. Como veremos a continuación, a linguaxe XPath ofrece unha forma moito máis sinxela e efectiva de facer esta tarefa.

Expresións XPath

XPath (*XML Path*) é unha linguaxe para acceder ás distintas partes dun documento XML. Empregando XPath podemos seleccionar e facer referencia a texto, elementos, atributos e calquera outra información contida dentro dun documento XML. Non é unha linguaxe XML; ten a súa propia sintaxe.

Por exemplo, no documento XML anterior poderíamos empregar a seguinte expresión para obter o enderezo do cliente:

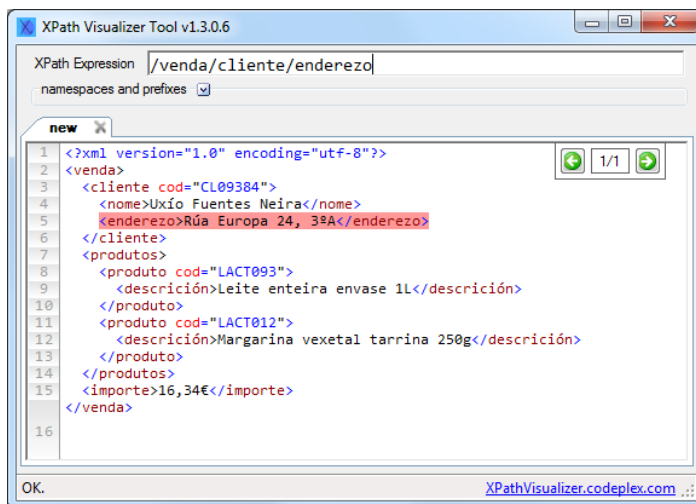
```
/venda/cliente/enderezo
```

Existen tres versións de XPath. As dúas primeiras son recomendacións (versións finais) desenvolvidas polo W3C, e a terceira en xaneiro de 2013 é unha versión candidata. XPath 1.0 (novembro 1999) emprega DOM XML e aínda segue a ser con diferenza a versión máis empregada, mentres que XPath 2.0 (decembro 2010) emprega o modelo XDM e XPath 3.0 empregará XDM 3.0. Imos centrarnos en XPath 1.0.

Na presente actividade, para avaliar as expresións XPath coas que traballaremos imos a empregar *XPath Visualizer Tool* e *XPathBuilder*.

No texto de apoio 1 temos unha guía con algunhas das principais ferramentas orientadas especificamente á avaliación de expresión XPath.

Cargando o arquivo anterior (preme "Alt" para abrir os menús), podemos avaliar a expresión anterior e obteremos o seguinte resultado:

En XPath 1.0, as expresións poden empregar e devolver os seguintes tipos de datos:

- Números en punto flotante.
- Valores booleanos (verdadeiro ou falso).
- Cadeas de caracteres codificadas en Unicode.
- Conxuntos de nodos, que poden conter cero, un ou máis nodos.

Rutas de localización

O tipo máis común de expresión en XPath é a ruta de localización. Unha ruta de localización permite a selección dun conxunto de nodos, partindo dun nodo contexto no que se avaliará a expresión. O resultado de avaliar unha ruta de localización é sempre un conxunto de nodos (de distintos tipos, non soamente nodos "Elemento").

As rutas de localización poden ser absolutas ou relativas:

- Se empregamos XPath como parte doutra linguaxe como XSLT, podemos avaliar expresións cuxo contexto sexa un conxunto de nodos dun documento XML (ruta relativa). Estas rutas non comezan cunha barra "/". Por exemplo, poderíamos avaliar unha expresión tendo como contexto:

```
<produto cod="LACT012">  
  <descricao>Margarina vexetal tarrina 250g</descricao>  
</produto>
```

De xeito que a expresión "produto/descrición" obteña o nodo "descricao" do produto.

- Se empregamos XPath sobre un documento XML, as expresións comezarán cunha barra "/" (ruta absoluta), o que indica que o contexto da expresión é o nodo "Documento" (o documento XML enteiro).

As expresións XPath tamén empregan a barra "/" para separar as diferentes partes das que se compoñen. Estas partes chámanse *pasos de localización*. Cada un dos pasos de localización vai refinando a procura de datos a través dos nodos da árbore.

Por exemplo, a ruta de localización "/venda/cliente/enderezo" componse de tres pasos de localización. O primeiro fai referencia ao nodo raíz "venda", que colga do nodo documento "/"; o seguinte fai referencia ao nodo "cliente" que é fillo de "venda"; e o mesmo para o nodo "enderezo".

Na tarefa 1 empregaremos un documento XML para traballar con rutas de localización sinxelas e observar os resultados obtidos.

Pasos de localización

Os pasos de localización (*location steps*) son cada un dos elementos dunha ruta de localización. Co resultado obtido de avaliar un paso de localización, obtense o contexto do seguinte paso de localización. Constan dun eixo (*axis*), un test de nodo (*node test*) e opcionalmente dun predicado. A sintaxe é a seguinte:

```
eixo::test-nodo[predicado]
```

Eixos

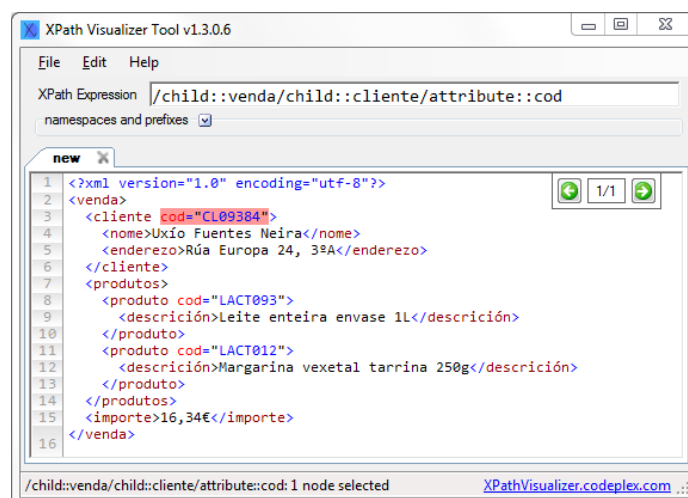
Os eixos indican, con respecto ao nodo contexto, o conxunto de nodos sobre os cales se avaliará o test de nodo e o predicado se existe. Basicamente trátase de realizar un primeiro filtro de nodos da árbore para obter o resultado cos datos buscados.

Os eixos que podemos empregar en XPath 1.0 son:

- `self`. O propio nodo contexto.
- `child`. Os fillos do nodo contexto.
- `parent`. O pai do nodo contexto.
- `ancestor`. Os antepasados do nodo contexto.
- `ancestor-or-self`. O nodo contexto e os seus antepasados.
- `descendant`. Os descendentes do nodo contexto.
- `descendant-or-self`. O nodo contexto e os seus descendentes.
- `following`. Os nodos seguintes ao nodo contexto, sen descendentes.
- `following-sibling`. Os nodos do mesmo nivel que seguen ao nodo contexto.
- `preceding`. Os nodos anteriores ao nodo contexto, sen antepasados.
- `preceding-sibling`. Os nodos do mesmo nivel que preceden ao nodo contexto.
- `attribute`. Os nodos atributo do nodo contexto.
- `namespace`. Os nodos de espazo de nomes do nodo contexto.

Se non se pon ningún, o eixo por defecto é "`child`". Tamén se pode empregar o símbolo "@" no lugar do eixo "`attribute`". Por exemplo, as seguintes expresións son equivalentes:

```
/venda/cliente/@cod  
/child::venda/child::cliente/attribute::cod
```


Na tarefa 2 empregaremos o mesmo documento da anterior tarefa para crear expresións XPath que inclúan diversos eixos.

Tests de nodo

O test de nodo serve para, unha vez identificado un conxunto de nodos co eixo adecuado, especificar exactamente que nodos dese conxunto son os que queremos. Os test de nodo poden ser:

- `nome_dun_nodo`. Selecciona todos os nodos co nome indicado.
- `*`. Selecciona todos os elementos e atributos.
- `node()`. Selecciona todos os nodos (de calquera tipo).
- `text()`. Selecciona os nodos de texto.
- `comment()`. Selecciona os nodos de comentario.
- `processing-instructions()`. Selecciona os nodos de procesamento de instrucións.

Por exemplo, se quixéramos obter o conxunto de tódolos atributos do documento, poderíamos facer:

```
//descendant-or-self::node()/@*
```

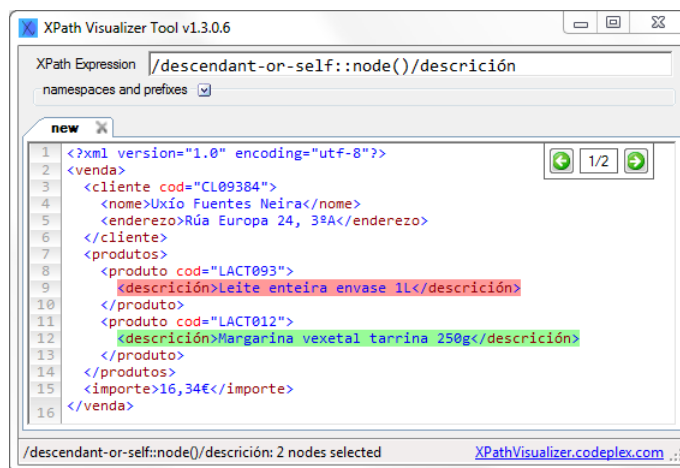
Isto é, seleccionamos tódolos nodos do documento, e despois quedámonos cos seus atributos. Se quixéramos soamente os atributo de nome "cod", poderíamos facer:

```
//descendant-or-self::node()/@cod
```

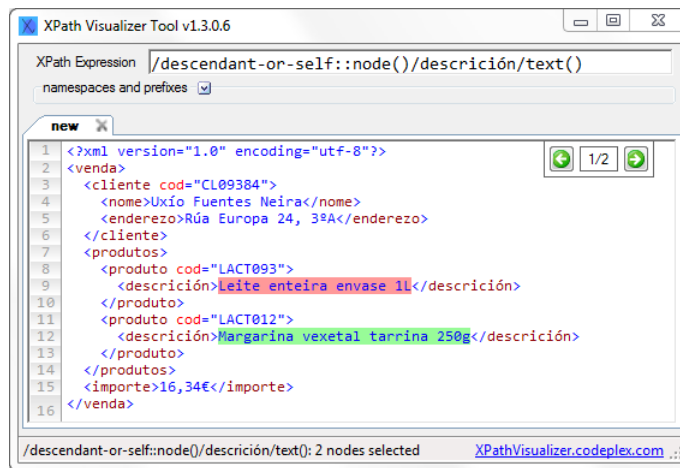
E calquera das seguintes formas é válida para obter os textos das descrições dos produtos:

```
/venda/produtos/produto/descripción/text()  
/descendant-or-self::node()/descripción/text()
```

Obsérvese que non é o mesmo obter como resultado un conxunto de nodos sen filtrar ("`/descendant-or-self::node()/descripción`"):

Que indicar que queremos obter soamente os nodos de tipo "Texto" ("`/descendant-or-self::node()/descripción/text()`"):

Debido ao seu frecuente uso, existen abreviaturas para algunhas rutas de localización:

- `"//"` equivale a `"descendant-or-self::node()"`
- `"."` equivale a `"self::node()"`
- `".."` equivale a `"parent::node()"`

Isto é, tamén poderíamos ter escrito a anterior expresión como:

```
//descrición/text()
```

Predicados

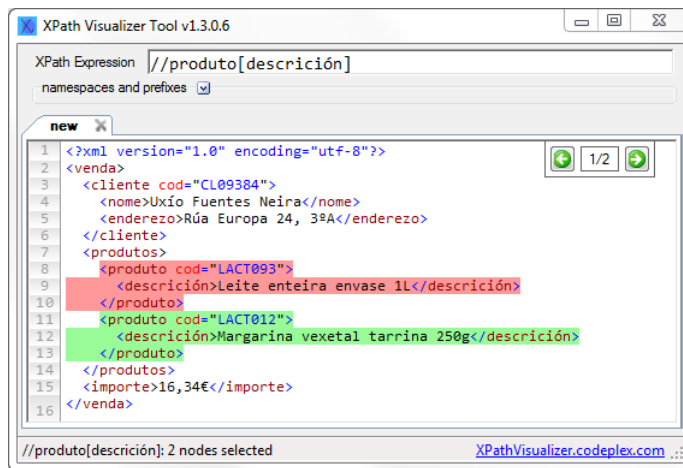
Os predicados son condicións opcionais nun paso de localización, e introdúcense entre corchetes despois do test de nodo. Axúdannos a axustar a busca no conxunto de nodos que nos interesan.

Cada predicado pode conter unha ruta de localización relativa ao nodo actual. Unha forma habitual que se emprega nos predicados fai uso dunha característica especial de XPath: calquera conxunto de nodos non baleiro é tratado de forma booleana como "verdadeiro", mentres que a un conxunto de nodos baleiro asígnaselle o valor booleano "falso". Desta forma, na expresión:

```
//produto[child::descrición]
```

O predicado filtra os produtos obtendo soamente aqueles que teñen un nodo elemento fillo de nome "descrición". O mesmo poderíase facer da seguinte forma abreviada:

```
//produto[descrición]
```


Tamén podemos poñer condicións ao resultado obtido pola ruta de localización indicada no predicado. Por exemplo, a expresión:

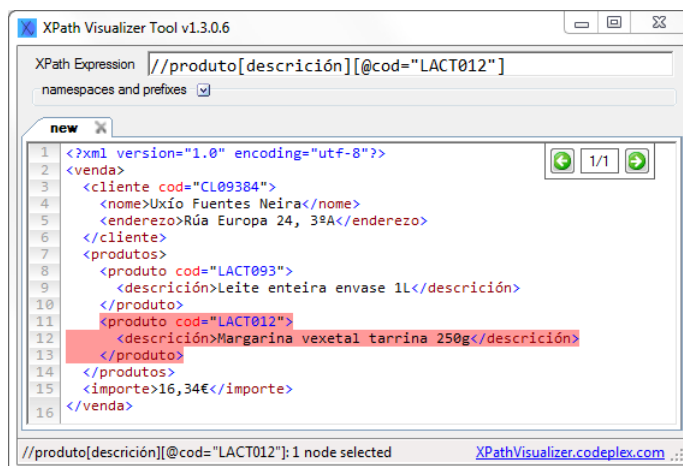
```
//produto[@cod="LACT012"]
```

obtería os nodos "produto" cun atributo "cod" con valor "LACT012". E para obter os clientes cun nome concreto, faríamos:

```
//cliente[nome/text()='Uxío Fuentes Neira']
```

Un mesmo paso de localización pode conter cero, un ou varios predicados; neste último caso, poranse un a continuación do outro, cadanseu cos seus propios corchetes:

```
//produto[descricao][@cod="LACT012"]
```


Na tarefa 3 traballaremos con expresións XPath que empreguen tests de nodo e predicados.

Na tarefa 4 podemos seguir a practicar as expresións XPath con tests de nodo e predicados.

Operadores

Nos predicados, ademais do operador "=", podemos utilizar outros operadores e funcións XPath para filtrar o conxunto de nodos en función do valor dalgunha estrutura do documento. XPath 1.0 define os seguintes operadores que se poden empregar nas expresións.

Operador	Tipo	Descrición	Exemplo
=	Booleano	Devolve verdadeiro se o valor dos dous operandos coincide, falso en caso contrario.	count(//produto) = 3
!=	Booleano	Devolve verdadeiro se o valor dos dous operandos non coincide, falso en caso contrario.	count(//produto) != 3
<	Booleano	Devolve verdadeiro se o valor do primeiro operando é menor que o valor do segundo, falso en caso contrario.	count(//produto) < 3
<=	Booleano	Devolve verdadeiro se o valor do primeiro operando é menor ou igual que o valor do segundo, falso en caso contrario.	count(//produto) <= 3
>	Booleano	Devolve verdadeiro se o valor do primeiro operando é maior que o valor do segundo, falso en caso contrario.	count(//produto) > 3
>=	Booleano	Devolve verdadeiro se o valor do primeiro operando é maior ou igual que o valor do segundo, falso en caso contrario.	count(//produto) >= 3
and	Booleano	Devolve verdadeiro se o valor de ambos operandos é verdadeiro, falso en caso contrario.	count(//produto) > 3 and count(//produto) < 7
or	Booleano	Devolve falso se o valor de ambos operandos é falso, verdadeiro en caso contrario.	count(//produto) < 3 or count(//produto) > 7
-	Númérico	Devolve a resta dos operandos.	count(//produto) - 1
+	Númérico	Devolve a suma dos operandos.	count(//produto) + 1
*	Númérico	Devolve o produto dos operandos.	count(//produto) * 2
div	Númérico	Devolve a división dos operandos.	count(//produto) div 2
mod	Númérico	Devolve o resto da división enteira dos operandos.	count(//produto) mod 2
	Conxunto de nodos	Une os operandos, que deben ser conxuntos de nodos, nun novo conxunto de nodos.	//produto //cliente

Funcións

XPath 1.0 define as seguintes funcións que se poden empregar nas expresións.

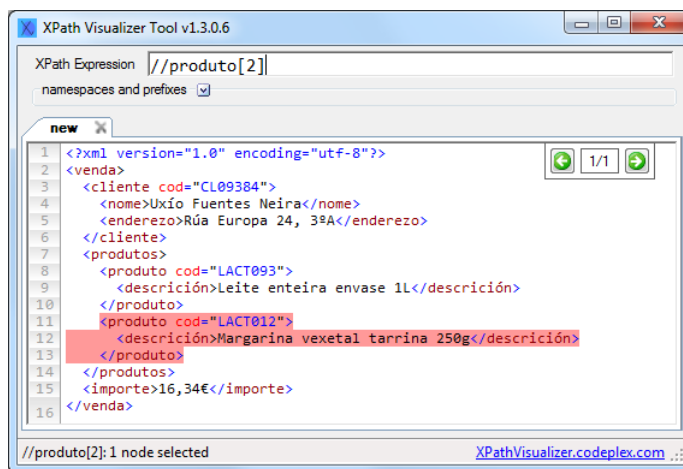
Función	Parámetros	Valor devolto	Descrición	Exemplo
boolean()	Conxunto de nodos, booleano, numérico ou cadea de caracteres	Booleano	Converte o parámetro a un valor booleano.	boolean(//produto)
false()		Booleano	Devolve falso.	false()
true()		Booleano	Devolve verdadeiro.	true()

not()	Conxunto de nodos, booleano, numérico ou cadea de caracteres	Booleano	Devolve verdadeiro se o valor do operando é falso, verdadeiro en caso contrario.	not(count(//produto) < 3)
lang()	Cadea de caracteres	Booleano	Devolve verdadeiro se a linguaxe definida con xml:lang coincide coa especificada no parámetro, falso en caso contrario.	lang("es")
ceiling()	Numérico	Numérico	Devolve o primeiro enteiro maior que o valor do parámetro.	ceiling(8 div 3)
floor()	Numérico	Numérico	Devolve o primeiro enteiro menor que o valor do parámetro.	floor(8 div 3)
round()	Numérico	Numérico	Devolve o enteiro máis próximo ao valor do parámetro.	round(8 div 3)
sum()	Conxunto de nodos	Numérico	Devolve a suma dos valores dos nodos que se pasan como parámetros.	sum(//produto/@importe)
concat()	Varias cadeas de caracteres	Cadea de caracteres	Concatena nunha cadea tódalas que se lle pasan como parámetros.	concat("Don ", //nome/text())
contains()	Dúas cadeas de caracteres	Booleano	Devolve verdadeiro se a primeira cadea contén á segunda, falso en caso contrario.	contains(//nome/text(),"Uxío")
normalize-space()	Cadea de caracteres	Cadea de caracteres	Devolve unha cadea como a que se lle pasa como parámetro, quitando os espazos ao comezo, ao final, e os duplicados.	normalize-space(//nome/text())
starts-with()	Dúas cadeas de caracteres	Booleano	Devolve verdadeiro se a primeira cadea comeza coa segunda, falso en caso contrario.	starts-with(//nome/text(),"Uxío")
string-length()	Cadea de caracteres	Numérico	Devolve o número de caracteres da cadea.	string-length(//nome/text())
substring()	1º: Cadea de caracteres 2º e 3º: Numérico	Cadea de caracteres	Da cadea que recibe como primeiro parámetro, devolve tantos caracteres como indique o terceiro parámetro, contando a partir da posición que indique o segundo parámetro.	substring(//nome/text(), 6, 7)
substring-after()	Dúas cadeas de caracteres	Cadea de caracteres	Devolve a cadea do primeiro parámetro a partir da primeira ocorrencia do segundo parámetro.	substring-after(//nome/text()," ")
substring-before()	Dúas cadeas de caracteres	Cadea de caracteres	Devolve a cadea do primeiro parámetro anterior á primeira ocorrencia do segundo parámetro.	substring-before(//nome/text()," ")
translate()	Tres cadeas de caracteres	Cadea de caracteres	Devolve a cadea do primeiro parámetro, substituíndo tódalas ocorrencias dos caracteres do segundo parámetro polos caracteres do terceiro parámetro.	translate(//endereço/text()," ","")
string()	Conxunto de nodos, booleano, numérico ou cadea de caracteres	Cadea de caracteres	Devolve o parámetro convertido a unha cadea de caracteres.	string(//nome)
count()	Conxunto de nodos	Numérico	Devolve o número de nodos do conxunto de nodos.	count(//produto)
id()	Cadea de caracteres	Conxunto de nodos	Devolve o nodo do elemento co ID especificado como parámetro.	id("G0097763")
last()		Conxunto de nodos	Devolve o número de nodos no contexto actual. Pódese empregar para acceder ao último nodo do contexto.	//produto[last()]
local-name()	Conxunto de nodos	Cadea de caracteres	Devolve o nome local (non o nome cualificado) do primeiro nodo no conxunto de nodos que se lle pasa como parámetro.	local-name(//nome)
name()	Conxunto de nodos	Cadea de caracteres	Devolve o nome cualificado do primeiro nodo no conxunto de nodos que se lle pasa como parámetro.	name(//nome)

namespace-uri()	Conxunto de nodos	Cadea de caracteres	Devolve o URI do espazo de nomes do primeiro nodo no conxunto de nodos que se lle pasa como parámetro.	namespace-uri(//produto)
position()		Numérico	Devolve a posición (comezando con 1) do nodo contexto no conxunto de nodos do contexto actual.	//produto[position()=2]

A función `position()` emprégase habitualmente no predicado para seleccionar o nodo correspondente a unha posición determinada dentro do conxunto de nodos do contexto. Isto pódese facer tamén de forma abreviada indicando a posición directamente no predicado, de tal xeito que ámbalas dúas expresións seguintes son equivalentes:

```
//produto[position()=2]
//produto[2]
```

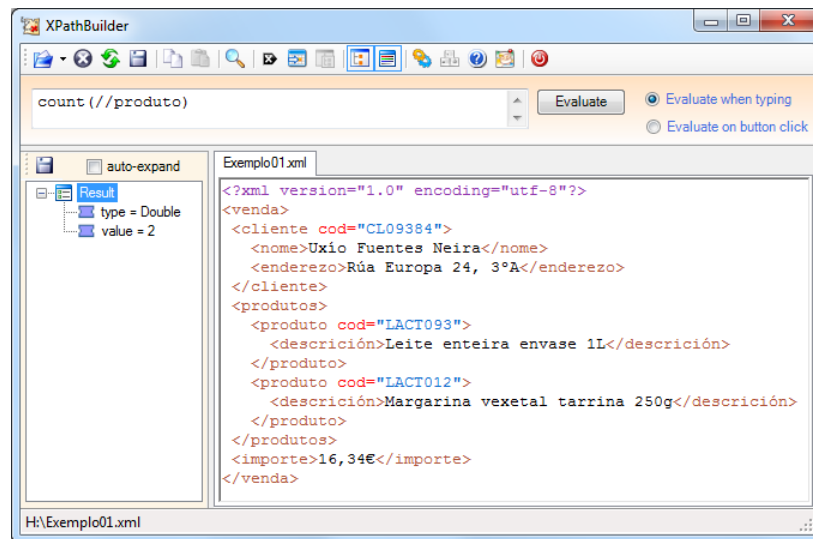

Outras expresións

Aínda que a ruta de localización é o tipo máis común de expresión en XPath, podemos empregar os operadores e funcións anteriores para crear diversos tipos de expresións (moitas delas non devolven un conxunto de nodos, e polo tanto non funcionarán en *XPath Visualizer*) como por exemplo:

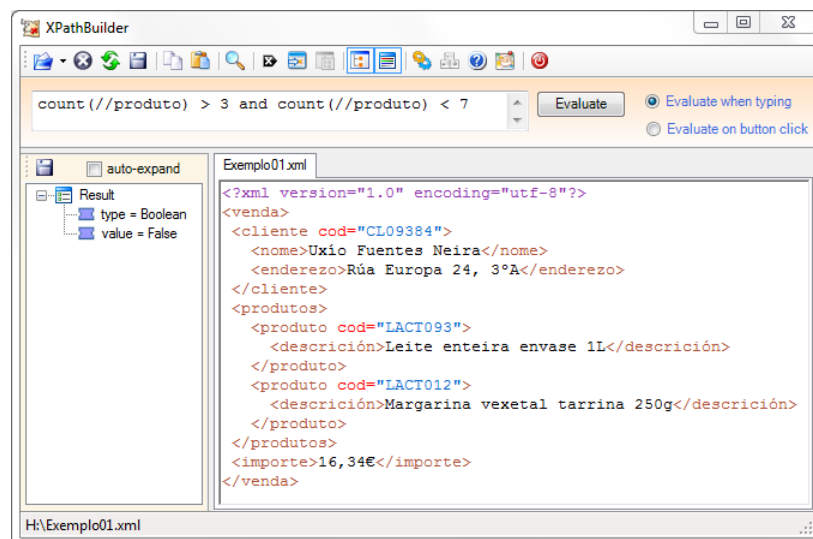
- Contar o número de produtos dunha venda (devolve un número):

```
count(//produto)
```


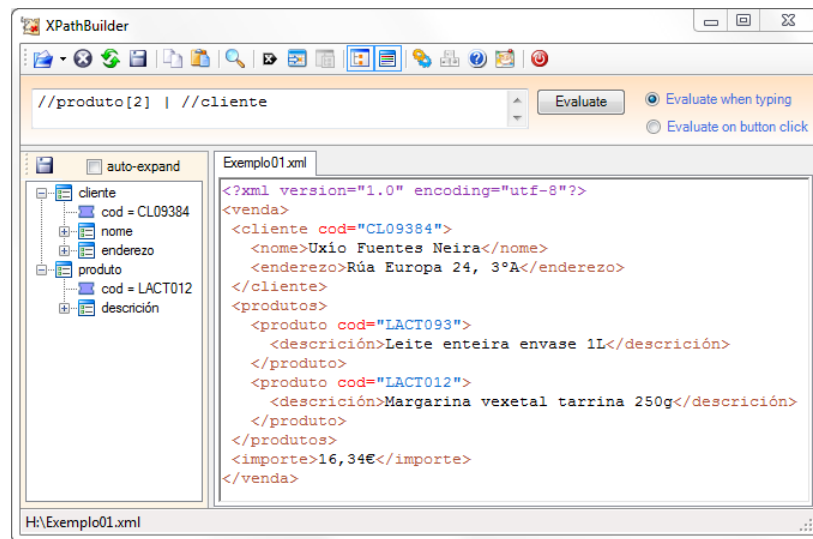
- Comprobar se o número de produtos dunha venda cumple ou non certas condicións (devolve un valor booleano):

```
count(//produto) > 3 and count(//produto) < 7
```


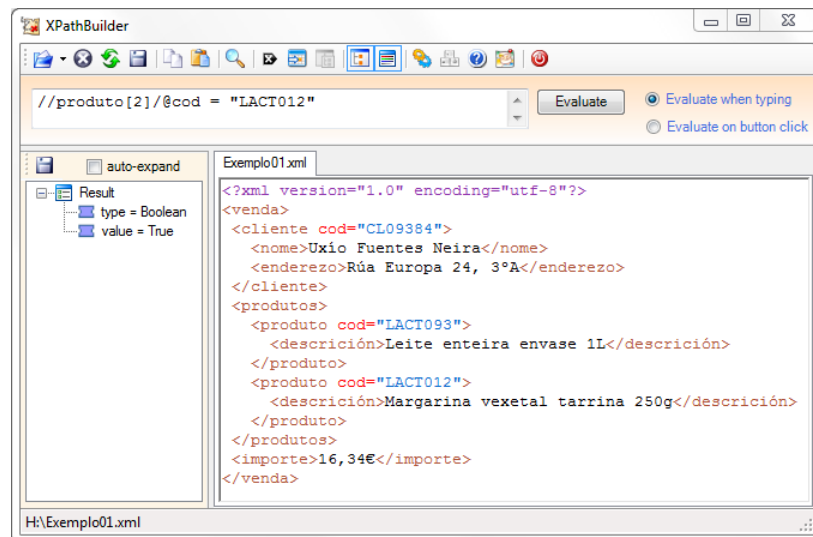
- Obter os datos dun produto e os do cliente (devolve un conxunto de nodos):

```
//produto[2] | //cliente
```


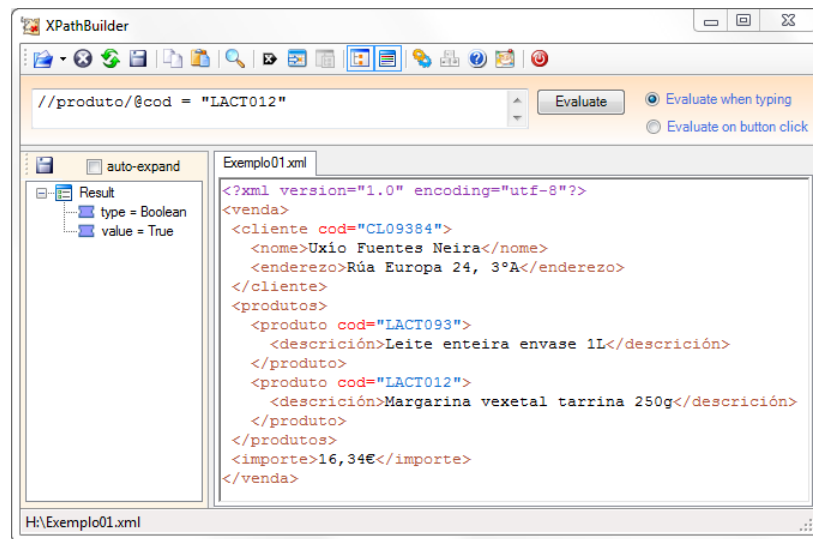
- Comprobar o valor do código dun produto determinado (devolve un valor booleano):

`//produto[2]/@cod = "LACT012"`

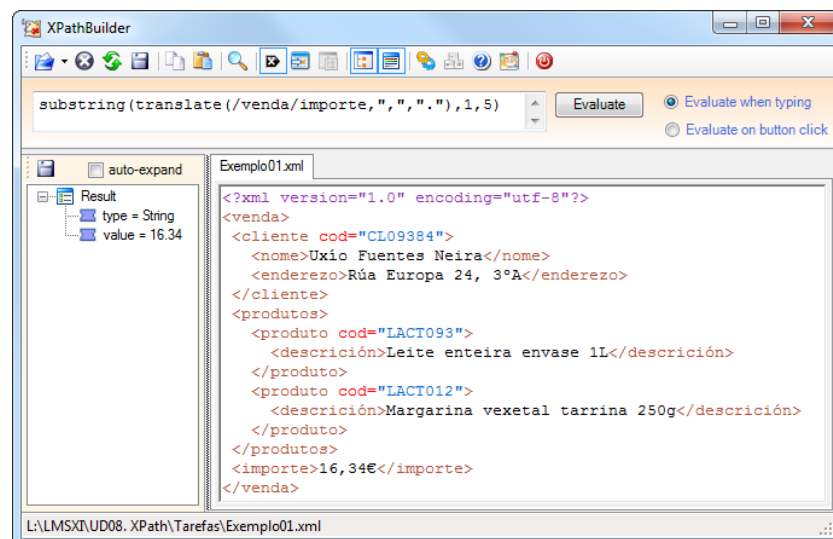
- Comprobar se existe algún produto cun código determinado (devolve un valor booleano):

`//produto/@cod = "LACT012"`

- Obter o importe da venda, cambiando a coma por un punto (devolve unha cadea de texto):

```
substring(translate(/venda/importe, ",", "."), 1, 5)
```


Nas tarefas 5 e 6 empregaremos operadores e funcións para construír expresións XPath avanzadas.

XPath e espazos de nomes

Cando nun documento XML se definen espazos de nomes, debemos empregar os prefixos respectivos onde corresponda dentro das expresións XPath. Por exemplo, no seguinte documento:


```
<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>
<venda xmlns:pr="http://www.atendadepaco.com/espazosdenomes/produtos/">
  <pr:produtos>
    <pr:produto>
      <pr:cod>LACT02330993</pr:cod>
      <pr:descricao>Leite enteira envase 1L</pr:descricao>
    </pr:produto>
    <pr:produto>
      <pr:cod>LACT00493112</pr:cod>
      <pr:descricao>Margarina vexetal tarrina 250g</pr:descricao>
    </pr:produto>
  </pr:produtos>
  <importe_total>16,34€</importe_total>
</venda>
```

A expresión correcta para obter o conxunto de nodos correspondente a todos os produtos será:

```
//pr:produto
```

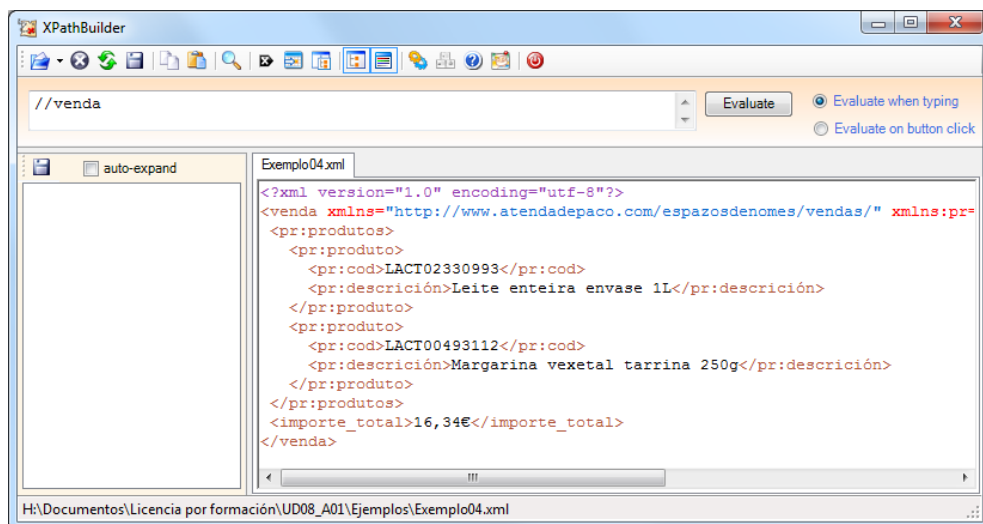
Pero cando temos un documento no que estea definido un espazo de nomes por defecto; por exemplo:

```
<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>
<venda xmlns="http://www.atendadepaco.com/espazosdenomes/vendas/"
  xmlns:pr="http://www.atendadepaco.com/espazosdenomes/produtos/">
  <pr:produtos>
    <pr:produto>
      <pr:cod>LACT02330993</pr:cod>
      <pr:descricao>Leite enteira envase 1L</pr:descricao>
    </pr:produto>
    <pr:produto>
      <pr:cod>LACT00493112</pr:cod>
      <pr:descricao>Margarina vexetal tarrina 250g</pr:descricao>
    </pr:produto>
  </pr:produtos>
  <importe_total>16,34€</importe_total>
</venda>
```

Necesitamos especificar un prefixo para facer referencia ao espazo de nomes por defecto dentro das expresións XPath. Isto é, cando escribimos o nome dun elemento sen indicar un prefixo, como:

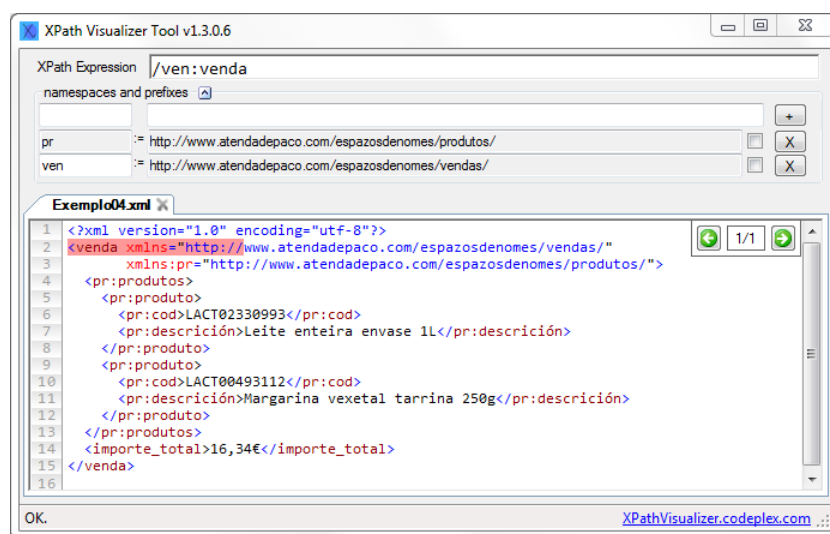
```
/venda
```

XPath busca os elementos "venda" que non estean asociados a ningún espazo de nomes. E por tanto, non obtemos ningún resultado ("venda" está asociado ao espazo de nomes por defecto).

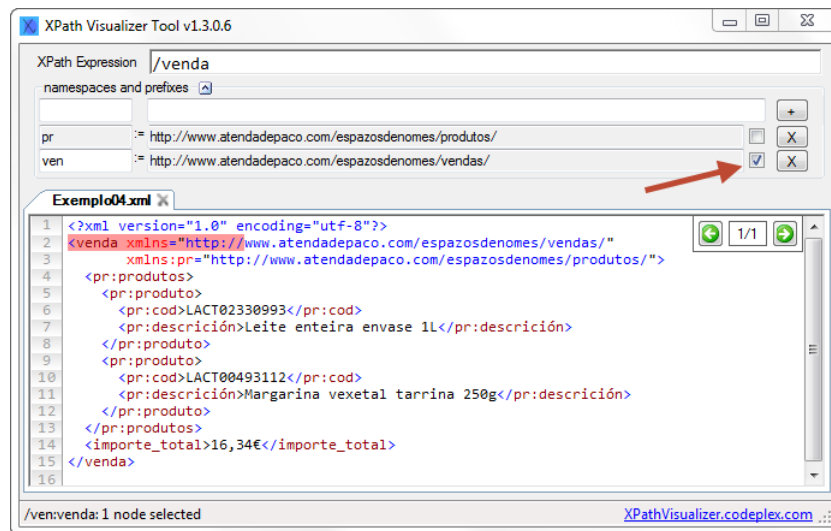

Necesitamos especificar dalgún xeito o prefixo que imos a empregar na expresión XPath para facer referencia ao espazo de nomes por defecto. Todos os procesadores XPath permiten especificalo dalgún xeito, e tamén a maioría de aplicacións para avaliar expresións.

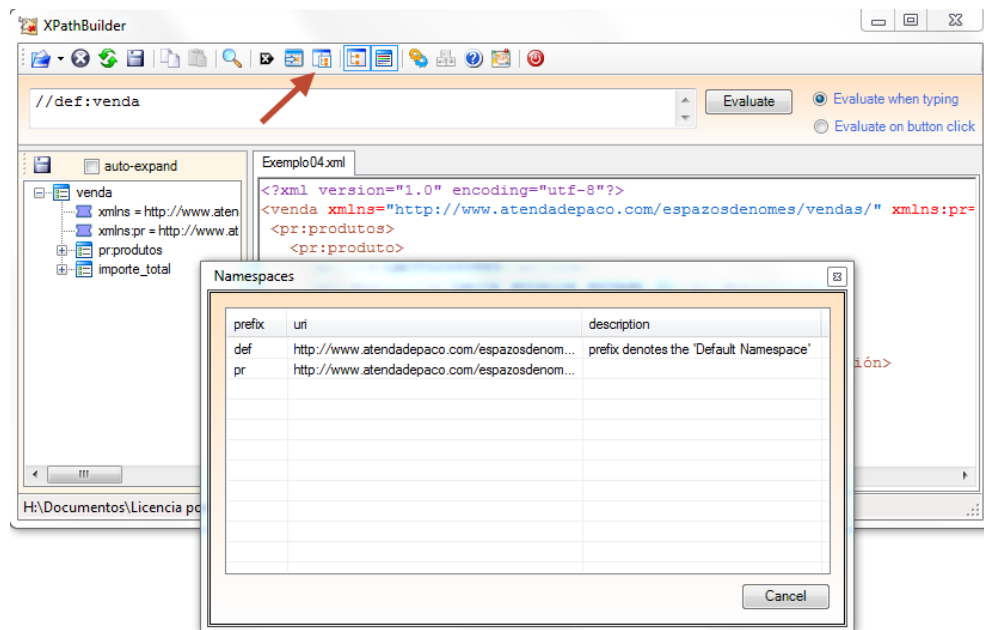
Por exemplo, en *XPath Visualizer* podemos despregar a sección "*namespaces and prefixes*" e modificar o prefixo a empregar para o espazo de nomes por defecto.

Ademais tamén podemos marcar un espazo de nomes "por defecto" dentro dunha expresión, de xeito que o empregue dentro da expresión se non empregamos ningún.

En *XPath Builder*, podemos ver pero non modificar o prefixo que asigna automaticamente a aplicación ao espazo de nomes por defecto. Teremos que empregar ese prefixo nas nosas expresións.

2. Materiais

2.1 Textos de apoio ou de referencia

- **XML in a Nutshell, 2nd Ed**, Elliotte Rusty Harold e W. Scott Means, Ed. O'Reilly.
- **Beginning XML, 5th Ed**, Joe Fawcett, Liam R. E. Quin e Danny Ayers, Ed. Wrox.
- **XPath Essentials**, Andrew Watt, Ed. John Wiley & Sons.
- **XPath and XPointer**, John E. Simpson, Ed. O'Reilly.
- **XPath: Navigating XML with XPath 1.0 and 2.0 Kick Start**, Steven Holzner, Sams Publishing.
- **TA1**. Software para avaliación de expresións XPath.

2.2 Recursos didácticos

- Ordenador persoal, con navegador web e software de avaliación de expresións XPath.

3. TA1. Software para avaliación de expresións XPath

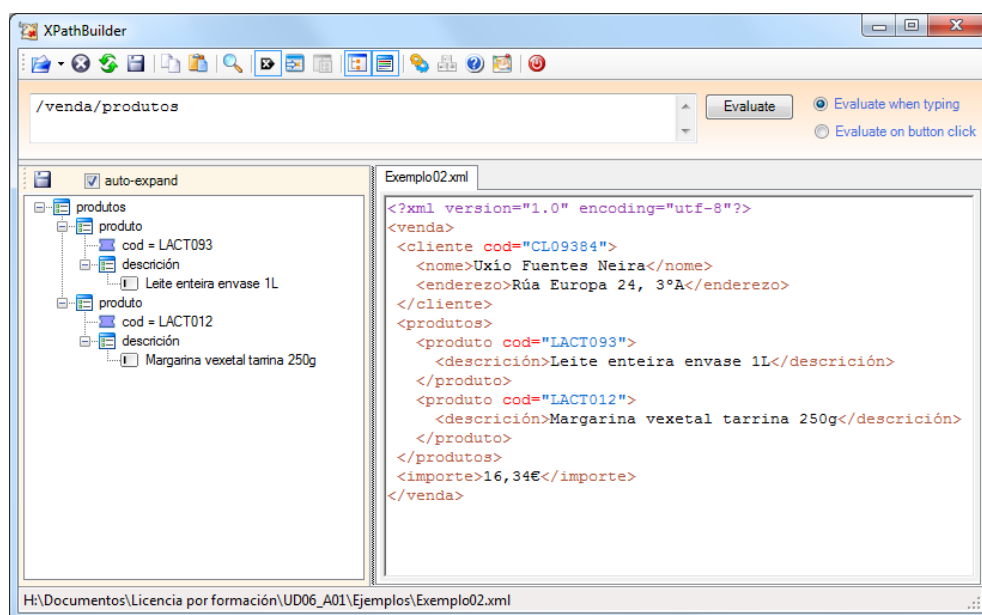
Cando queiramos asegurarnos de que estamos escribindo correctamente a expresión XPath que necesitamos, podemos recorrer a aplicacións específicas de avaliación das mesmas. Estas aplicacións son pequenas, lixeiras e ofrecen algunhas funcionalidades específicas para o fin que perseguen.

Algunhas son aplicacións independentes, pero existen tamén aplicacións web ou extensións para o navegador que se avalían sobre o documento que teñamos aberto no mesmo.

Tamén podemos empregar para avaliar expresións XPath aplicacións de edición de documentos XML que aporten esta funcionalidade, como aquelas que vimos no tema dedicado a XML.

XPathBuilder

XPathBuilder é unha ferramenta moi sinxela e se adapta ben as necesidades que podemos ter para realizar as tarefas da presente actividade (ás veces convén desactivar a opción "*Display XPath help*", que pode resultar un pouco incómoda).

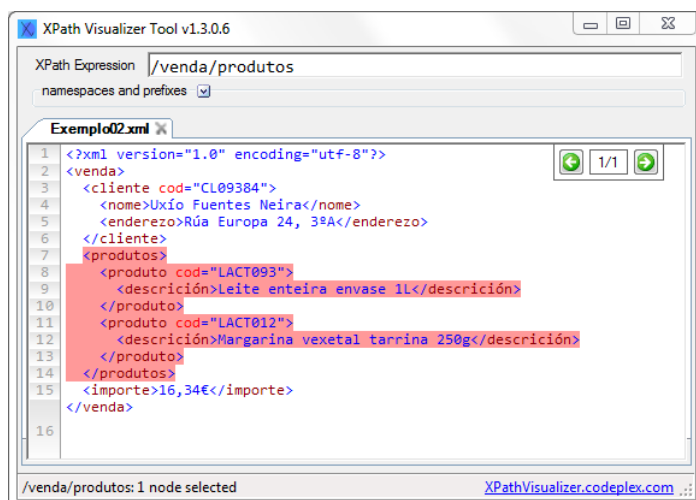
Soamente ten versión para sistemas operativos Windows. É gratuíta e pódese descargar desde a dirección <http://www.bubasoft.net/product/xpath-builder/>.

XPath Visualizer Tool

É outra ferramenta para sistemas operativos Windows, de código libre, semellante á anterior, que podemos descargar dende a dirección <http://xpathvisualizer.codeplex.com/>.

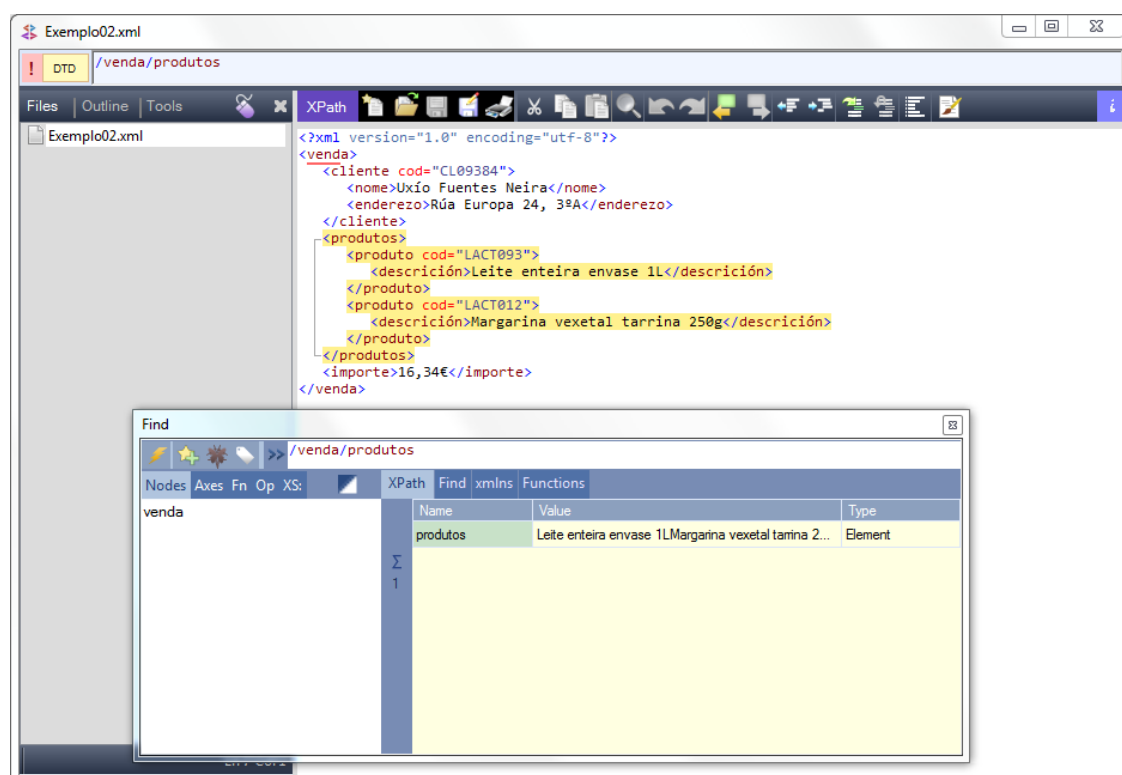
A principal diferenza con XPathBuilder é que amosa o resultado resaltando o conxunto

de nodos obtido; e polo tanto, soamente funciona con expresións que obteñan como resultado un conxunto de nodos. Non é capaz de avaliar expresións como "`count(//produtos)`".

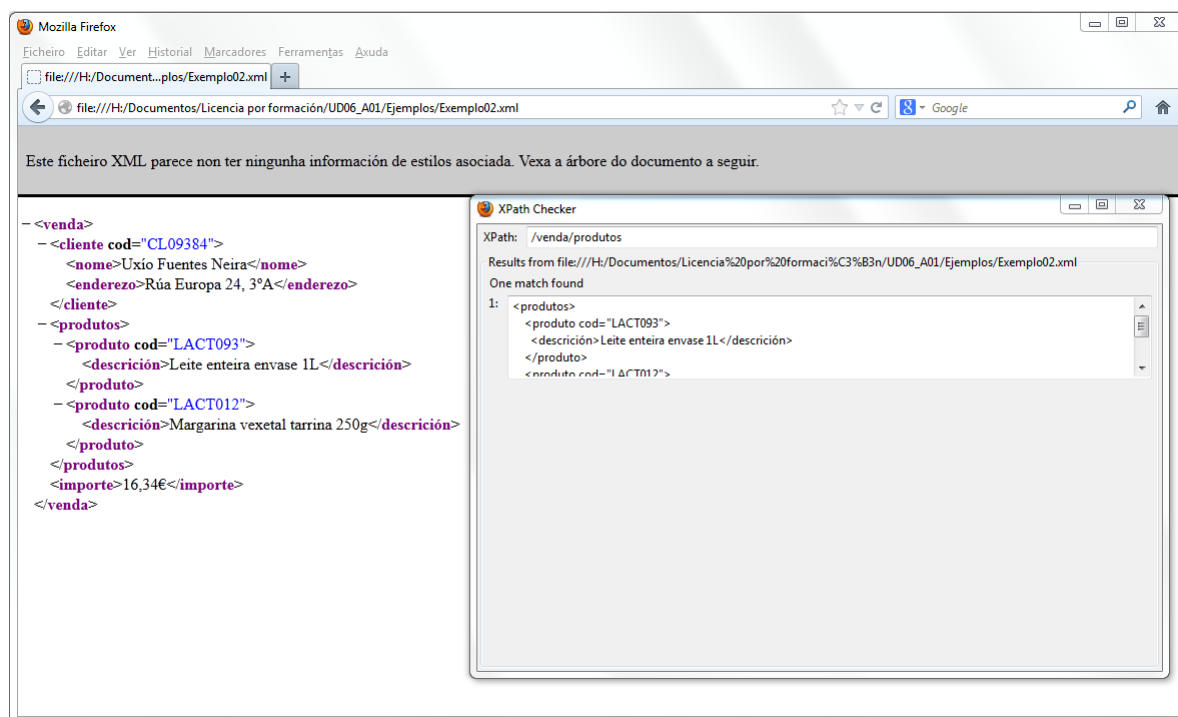
XMLQuire

Esta ferramenta é un pouco máis completa e complexa que as anteriores. Tamén é gratuíta e pódese descargar desde <http://qutoric.com/xmlquire/>.

XPath Checker

É un complemento para o navegador Firefox que permite avaliar expresións XPath sobre os documentos abertos.

Descárgase dende a URL <https://addons.mozilla.org/es-ES/firefox/addon/1095>.

XPath Tester

Trátase nesta ocasión dunha ferramenta web, que permite introducir o documento XML e a expresión a avaliar.

XPATH Tester/Evaluator/Query

An XPATH Tester Tool which runs an XPATH statement against an XML fragment

XPATH Statment

Run XPATH

XML

```
<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>
<venda>
  <cliente cod="CL09384">
    <nome>Uxio Fuentes Neira</nome>
    <endereço>Rúa Europa 24, 3ºA</endereço>
  </cliente>
  <produtos>
    <produto cod="LACT093">
      <descricao>Leite enteira envase
1L</descricao>
    </produto>
    <produto cod="LACT012">
      <descricao>Margarina vexetal tarrina
250g</descricao>
    </produto>
  </produtos>
  <importe>16,34€</importe>
</venda>
```

Result

```
<produtos>
<produto cod="LACT093">
<descricao>Leite enteira envase 1L</descricao>
</produto>
<produto cod="LACT012">
  <descricao>Margarina vexetal tarrina
250g</descricao>
</produto>
</produtos>
```

Pódese acceder na URL <http://xpath.online-toolz.com/tools/xpath-editor.php>.